

NI HEIMER

MEDLEMSBLADET NI HEIMER #01 2016

OM Forn Sed Norge

Forn Sed Norge ble offentlig godkjent og registrert som trossamfunn i 1999 av Den norske stat, og fungerer som en vanlig interesseforening med stats- og kommunal støtte for alle medlemmer i hele Norge, og følger alminnelig, demokratisk forenings-skikk i vedtak og økonomi. Alle medlemmer over 15 år har stemmerett, og kan stille til valg i foreningens organer.

FSN ønsker å skape et levedyktig forum for alle som ønsker å videreføre gamle tradisjoner, sed og skikk, samt forståelse og interesse for den norrøne kulturarv.

Å kalle seden åsatro kan være misvisende, da troen ikke bare er knyttet til æser alene. Det er lov å erkjenne flere guder innen norrøn mytologi og folketro, feks. landvetter, gjenferd, alver, diser, vaner, jotner, dverger, nisser og andre skikkelser. Foreningens medlemmer praktiserer sin tro slik det passer for hver og en, så lenge det ikke strider i mot norsk lov. De kan hellige gudebilder og andre tegn til maktene, men det er ikke plikt for andre å tilbe disse.

Den gamle sed er basert på toleranse, ærlighet, troskap, respekt for naturen og alt liv.

Hovedinnholdet til den hedenske sed er at hvert menneske er ansvarlig for seg selv og sine handlinger.

FSN vil heve til verdighet igjen gammel sed og kulturarv. Dette gjør vi uten at det går på bekostning av andre tros- eller livs synsretninger, gamle eller nye, eller andre folkegrupper kulturarv. Fanatisme og hat mot andre kan aldri forenes med foreningens formål.

Betegnelsen «forn sed» (norrønt: forn siðr) dukker opp i kristenmiddelalderlitteratur som en motsetning til «ny sed» (norrønt: nýsiðr), altså kristendom. «Forn sed» henpeiler derfor på førkristen tro og praksis, og kan oversettes til moderne norsk som «gammel skikk».

Les mer om FSN på www.forn-sed.no

Bidragene til Ni Heimer representerer den enkelte skribents egne meninger – og gjenspeiler nødvendigvis ikke FSN holdninger, med mindre det er undertegnet av styret. Innsendte tekster og bilder er bidragsyters åndsverk og eiendom. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere innlegg og opplyser om at skrivefeil kan forkomme.

04

LEDEREN

06

Å JOBBE MED GUDENE

10

NY VISUELL PROFIL

12

REFERAT ÅRSMØTE 2016

16

LANDVETTER I ARBEIDENE TIL H.R.E DAVIDSON

20

INNVIELSE AV FRIGG

22

OM BIDRAGSYTERE

23

KONTAKTINFO OG AKTIVITETER

24

FRA ARKIVET

innhold

Forsidefoto fra innvielse av Frigg 20. mars
Foto Line Voldsgaard

RED- AKSJONEN

Velkommen til en ny utgave av
Ni Heimer.

I dette nummeret kan du lese om den nye profilen, gå igjennom referatet fra årsmøtet, få litt inspirasjon til å arbeide med maktene og lese om den nye gudestøtten av Frigg som FSN har fått skåret ut i Danmark.

Håper den nye profilen og medlemsbladet kan vokse litt mer for hver utgivelse. Husk at Ni Heimer er avhengig av innsendte bidrag fra medlemmer, og at nye ideer samt ris og ros alltid er velkommen. Bidragene som sendes inn kan være opplevelser fra blot og andre arrangementer eller det medlemmer interesserer seg for. Det kan for eksempel være reisedestinasjoner, kulturprosjekter, musikk- og bokanmeldelser, oppskrifter, gode tips osv. – Ikke nøl med å sende inn ditt bidrag.

Nyt sommeren!

Ved Cathrine Sudenius
(Nordbundet)

Bidrag til Ni Heimer?

Send gjerne ditt bidrag innen

1. oktober til niheimer@forn-sed.no

LEDEREN

I **skrivende stund** seiler Draken Harald Hårfagre, verdens største vikingskip bygd i moderne tid fra Norge til Island, og så videre til Grønland, Canada og USA. Det er et vakkert og fantastisk skip som det må være et eventyr å reise på sjøen med for de 32 personene fra flere land som utgjør mannskapet. De som reiser får et innblikk i hvor nær noen av våre forfedre fra Norden var naturkreftene på havet, og hvordan de trolig følte seg prisgitt gudenes velvilje. De som seiler på sjøen kan møte store farer: stormer, kulde, hete og ikke minst konflikter seg i mellom hvis sterke følelser tar overhånd. Det er ikke alle som vil risikere farene på sjøen. Noen liker seg best hjemme og vil kanskje heller se på kornet som gror. Vi søker alle forskjellige retninger i livet og finner gleder i forskjellige gjøremål. Men vi må alle gjennom en reise i livet. Det er en reise på godt og vondt, en reise som aldri er helt uten farer selv om man ligger godt under en varm dyne. Da er det fint å søke kunnskap og støtte, ikke bare fra venner og familie, men også fra de som har gått bort og de guder og makter som vi har kjær. Noen ganger må man kanskje svelge noe av sin egen stolthet slik guden Tor gjorde da han skulle gifte seg med en jotun utkledd som Frøya. Men så kan man komme sterkere tilbake slik tordenguden gjorde da hammeren Mjølne var tilbake i hans hånd klar til å knuse all motstand igjen.

Det kommer gjerne mange skjær i livet. Det kommer også skjær i sjøen foran Styret til Forn Sed Norge. Noen ganger styrer vi unna, mens andre ganger kjører vi rett på og må reparere skadene. Men vi kommer oss alltid videre.

Når noen gir seg er det andre som tar over og hjelper skuta videre. Vi har slitt med flere ting, både å få klart et nytt Ni Heimer, å få liv i hjemmesiden vår igjen og ellers noen mindre interne konflikter og misforståelser. Til tross for dette går skuta vår videre.

Medlemsmassen vokser jevnt og trutt, våre økonomiske midler øker litt år for år og vi holder flere fine blot jevnlig med god stemning. Jeg vil takke alle medlemmer og styremedlemmer som er med oss på reisen, og da vil jeg rette en spesiell takk til et av dem som har blitt en stor ildsjel i FSN. Cathrine Sudenius har blant annet bidratt med design til den nye logoen vår, et skjebnetre med dype røtter i hedensk tid og mange grener som vokser inn i fremtiden og opp i skyene hvor vi kan bli store sammen med de norrøne og nordiske maktene vi er glad i. Logoen er nå trykket på våre nye stilige t-skjorter. Cathrine har også gjort det mulig at dette nye medlemsbladet kommer ut, og ikke minst jobber hun i skrivende stund med en ny og forbedret utgave av vår hjemmeside. Denne flotte kreative innsatsen gjør meg svært glad og bidrar til at det fortsatt finnes mange gode lyspunkter når jeg fortsetter arbeidet i mitt verv som leder for trossamfunnet vårt. Jeg avslutter med et håp om flere aktive medlemmer og ønsker alle en god hedensk sommer!

Hilsen Ivar L. Hille
Leder, FSN

.....
Tekst og foto Ivar L. Hille

Å JOBBE MED GUDENE

Noe som har beriket livet mitt på mange måter, er mitt arbeide med guder og gudinner. Jeg begynte å praktisere heksekunst i slutten av tenårene, og det var da jeg fant dette fascinerende temaet. Nå, godt over tyve år senere, er dette fortsatt noe som opptar meg veldig.

Jeg begynte med det som føltes rett den gangen, det greske panteonet. Det var mange spennende skikkelser der, og jeg fant ganske raskt ut at det var matnyttig å jobbe med dem for å tilegne meg egenskaper jeg ønsket meg.

En av de første jeg jobba med var Artemis, og takket være energien jeg tilegnet meg i løpet av den perioden, klarte jeg å komme meg ut av et voldelig forhold jeg hadde vært fanget i i sju år. Jeg ble alenemor og hadde videre god nytte av å arbeide med forskjellige modergudinner.

I de påfølgende årene ble jeg kjent med en del av både de greske, romerske og keltiske gudene og gudinnene, og hadde mange spennende og magiske opplevelser og gode erfaringer. For noen år siden ble jeg introdusert for norrøn sjamanisme, og jeg vil si det påvirket min magiske praksis i veldig stor grad. Møtet med de norrøne gudene og gudinnene ga en mye sterkere følelse av nærhet, og opplevdes mye mer intenst. Krafta er så veldig lett tilgjengelig, den ligger jo i grunnen vi lever på her til lands. Her ble de dyrket og tilbudt, så ikke rart det er lett å vekke den til live.

For noen år siden ble jeg og noen av mine nærmeste venninner enige om å begynne å jobbe magisk sammen. Vi hadde ikke behov for et coven, for vi foretrekker å jobbe på egenhånd. Vi var på forskjellige stadier, og i veldig ulike livssituasjoner, men vi ønsket alle noe mer enn en syklubb hvor vi skulle brenne røkelse og drikke urtete sammen.

Vi dannet Hekserådet, og begynte og møtes rundt hver fullmåne. Noe av det første vi fant ut av vi burde gjøre sammen, var å utforske de norrøne gudinnene. Det å gjøre dette som gruppe var kjempespennende, for vi var som sagt alle i forskjellige livssituasjoner. Noen levde i forhold, noen var single, noen var småbarnsmødre, andre hadde voksne barn og er bestemødre, noen var gravide, noen bodde i byen, andre på landet osv. Vi var derfor veldig spente på hvordan de forskjellige gudinnene ville prege oss, og om det ville bli noen likheter overhodet med alle våre forskjellige forutsetninger. Vi ble enige om noen rammer for arbeidet, som at det skulle være greit at alle deltok det de hadde tid, lyst og mulighet til, og at det er helt greit å melde pass hvis det var en gudinne man ikke følte for å jobbe med. Dette skulle være et spennende arbeide, ikke en slitsom eller skummel oppgave.

Den første tiden begynte vi å jobbe med en ny gudinne hver gang vi møttes. Vi gjorde et enkelt rituale hvor vi ønsket den aktuelle gudinnen velkommen inn i livene våre, og så jobba

vi med henne individuelt til neste gang vi møttes. Da gjorde vi et enkelt blot til henne og takket for det vi hadde fått, og for å ha blitt kjent med henne. Så gikk vi igjennom det vi hadde opplevd før vi diskuterte oss frem til hvem vi skulle jobbe med den kommende tiden.

I tiden mellom hekserådene drøftet vi og oppdaterte vi hverandre via facebookgruppa vår. Vi opplevde at en månesyklus var i knappeste

laget for enkelte gudinner, de «krevde» mer tid. Andre igjen ble vi fort «ferdig» med, eller riktignere sagt; de var litt enklere å bli kjent med. Vi har hatt mange intense, spennende og ikke minst lærerike opplevelser og erfaringer. Det har vært veldig mange synkronisiteter ute og gått, og veldig mange festlige observasjoner. Vi har ofte fått tydelige hint veldig raskt etter at en gudinne har blitt ønsket velkommen, som har pekt på hvilket tema som

kommer til å bli aktuelt. Da vi for heksempel hadde ønsket Disene velkommen, tok det ikke mange sekundene før den første telefonen pep om innkommende sms, en annen ringte, en tredje fikk facebookmelding, og alle viste seg å være fra nær familie. Noe av det vi endte med da, var å planlegge en familiemiddag med alle medlemmene av Hekserådet, med ektemenn, barn og barnebarn, og integrere et Diseblot som takk for at Disene og forfedrene vokter over oss. Vi fikk også en veldig lik følelse på hvordan vi måtte pyn- te, hvilken farge det skulle være på duk og lys og andre detaljer. Det er også ganske vittig å oppleve at noen gudinner bare kommer og presenter seg selv, og på en måte ønsker å bli jobba med, da vi egentlig har vært rimelig enige om en annen.

Krav og behov er noe som ofte dukker opp mens vi jobber med dette. Vi kan få veldig lyst på spesielle matvarer, (vi har spist store mengder grøt blant annet, enda vi ikke egentlig er så glade i det, eller egentlig tåler det så godt) eller vi kan føle at vi trenger noen spesielle urter, eller få behov for å kle oss på en bestemt måte. Trangen til å bruke spesielle farger, eller høre visse typer musikk. Akkurat som cravings når man er gravid, bare på mye mer enn akkurat mat. Og det er for påfallende til at vi kan se på det som tilfeldig.

Vi har også prøvd å se på de forskjellige aspektene av de vi jobber med. For heksempel har vi jobba med Frøya både som kjærlighets-

gudinne/forførerske og i seidkvinneaspektet hennes. Det var to vidt forskjellige erfaringer! Og vi får særdeles forskjellig respons fra omgivelsene alt ettersom hvem vi jobber med. Det er mye å legge merke til og notere seg underveis altså, og det er utrolig spennende!

Etter å ha jobba med gudinnen Skade en kort og intens periode ble vi enige om at vi skulle påkalles villkvinneaspektet i oss. En del av oss følte at det var behov for det, og alle synes villkvinneaspektet er et veldig interessant tema. Dette ble grundig diskutert, for det er jo alltid mange hensyn å ta. Hvordan ville hun manifestere seg i oss? Hvilke mulige negative konsekvenser kunne det få? Hvordan ville omgivelsene reagere? Hvordan skulle vi kunne avbryte prosessen hvis hun ble for dominerende? Vi snakkes oss frem til forskjellige løsninger og alternativer og satt i gang. Det var intense saker som skjedde!

Det skal sies at ingen av oss i stor grad hadde lest så mye om de norrøne gudinnene før vi begynte med dette, og det har jo vært både en utfordring og en velsignelse, samtidig som det har vært mye av drivkraften bak det hele. Målet var jo å bli kjent med dem, og å tilegne seg egenskaper man har trengt. Vi har blitt kjent med kreftene, erfart dem, og fått kvaliteter vi har hatt behov for, hver på vår måte.

Vi har jobba ganske forskjellig med dette, men allikevel har vi hatt veldig lik oppfatning av hvordan de forskjellige gudinnene er. Av og

til popper det opp ganske like bilder av den vi jobber med, helt samtidig, og likheten er slående da vi sammenligner.

Det har kommet veldig mange gode diskusjoner ut av dette, som har ført til mange spennende spørsmål vi har nøstet videre på. Innviklende og utviklende!

Vi prøver å arbeide på mange forskjellige måter med dette, både rituelt, hverdagsmagisk, meditativt og praktisk. Vi forsøker å finne noe hver enkelt kan lage, en fysisk gjenstand, en kraftamulett gjerne, for å manifestere det vi jobber med, og som et offer til den gudinnen det gjelder. Gjerne også noe hver enkelt kan ha med videre som en påminnelse. For heksempel da vi jobba med Nornene begynte noen av oss med brikkeveving. Selv fikk jeg ideen om å lage bitte små vevskytler til alle mine rådsfrenker, som vi enten kan henge i beltene på ritualklærne våre, ha på alteret eller hva man nå ønsker å gjøre med dem.

Det har naturlig nok dukka opp noen guder under all denne jobbinga med gudinner. Da vi jobba med Idun, var Loke den første som dukka opp for flere av oss. På forskjellige måter, men spesielt i drømme. Da vi jobba med Frøya var Frøy sterkt tilstede. Njord kunne man også ane i kulissene, men han kom sterkere på banen da vi jobba med Skade. Vi har holdt sterkt fokus på gudinnene en veldig lang stund, men etterhvert ble det naturlig å begynne å jobbe med gudene. Vi ble enige om å jobbe med runene på samme måte vi hadde jobbet med gudinnene, og vi initierte det arbeidet med å trekke runesirkel, blote til Odin, og et Hammarrite. Vi gjennomgikk hele futharken, brukte noen dager på hver rune. Noen hadde jobba med runer før, mens andre var helt uerfarne, så

noen dager var liksom bare for å snuse litt på essensen, og å gjenoppfriske litt. En av grunnene til at vi ville bli bedre kjent med runene, var for å bruke de som redskaper for å bli bedre kjent med gudene og gudinnene, ved å tolke runene i navnene deres. Det har også vært veldig lærerikt.

Vi hadde av forskjellige årsaker ikke fysiske hekseråd på flere måneder, men nå har vi starta opp igjen, og vi er enige i at det er en stor tilfredsstillelse i å jobbe sammen om dette igjen!

Akkurat nå jobber vi med Frigga, og hun har stor innvirkning på oss alle sammen! Hun var en av dem som på en måte sto klar og ventet på at vi skulle somle oss til å jobbe med henne. Vi skulle egentlig ha en påkallelse på Lammas, men hun begynte samarbeidet med en gang vi snakka om det, så påkallelsen under Lammasritualet ble mest for å gjøre det offisielt ;)

Det blir utrolig spennende å se hvordan forløpet arter seg. Vi regner med å holde på til Samhain. Hvis ikke Frigga har andre planer, altså..

.....
Tekst Lena Ragnvaldsdatter Skarning
Foto HACdesign

NY VISUELL PROFIL

Prosessten bak den nye profilen har ikke vært så tung, men har tatt ganske lang tid. Først var det en konkurranse, så avstemninger, 2 styremøter og enda et nytt årsmøte - for å komme frem til det vi har tatt i bruk i dag.

Det er utviklet en profil som inneholder farger, fonter og illustrasjoner som sammen skal gi Forn Sed det samme visuelle uttrykket på alle flater, men med muligheter for variasjoner.

Logoen var det første som ble jobbet fram. Røtter har vært et bærende element gjennom prosessen, og etter hvert kom det ønsker om blader og et tydeligere tresymbol. Røttene fikk et norrønt preg og treet, som har tre utspring, kan symboliserer nornene, mens bladene symboliserer liv og vekst. I sin helhet Verdenstreet. Skrifttypen i logoen gir et uttrykk om at navnet er blitt risset, og «rusket» skal være med på å gi et litt røffere og et mer naturlig preg.

Vi gikk i gang med t-skjortene og det ble stemt over 6 forskjellige skisser. Dette ble gjort i Januar i år, og vi håper dette er inngangsporten til flere plagg vi kan trykke. Det har blant annet kommet inn ønsker om å trykke hettegensere. T-skjortene finnes i 5 forskjellige størrelser hvor «small» er en medium i damefasong og vanlige t-skjorter er fra medium til dobbel X i 2 farger. Alle grønne skjorter har forsidetrykk med logo. Alle sorte skjorter har logo trykket på baksiden og har organisasjonens navn med torshammer på brystet.

Profilen har også tatt sin vei inn på nye websider som per i dag er under konstruksjon. Målet er selvfølgelig å få opp disse sidene så fort som mulig. I første omgang vil du finne kort info, innmeldingsskjema, kontakinfo og en aktivitetskalender. Tidligere Ni Heimer vil bli samlet her også, samt link til diskusjon forumet skal fungere som før. Vi håper sidene vil fungere tilfredstillende også på mobil, og at helhetsinntrykket vil oppleves som noe nytt og brukervennlig. Det vil bli annonsert på facebook sidene når dette er klart.

Ni Heimer har også fått smake på den nye profilen, med et litt annet maloppsett, og nytt spaltesystem som er hentet fra tidligere utgaver. Med 2 tekstpalter vil muligens lesbarheten bli bedre og gi gode variasjoner for bildebruk. Forsiden og elementer på innsidene vil variere i profilens farger etter årstidene.

*T-skjorter kan bestilles ved å sende en mail til styret.
styret@forn-sed.no*

Prisen er kr. 120,- pluss porto.
(NB: prisjustering kan forekomme på sikt)

Tekst og Foto Nordbundet

REFERAT ÅRSMØTE 2016

ÅRSMELDING 2015

- *Torreblotet ble avholdt 10. januar ved skjørshammer i Eidsberg.*
- *Årsmøtet ble avholdt 28. februar på Sandbakken i Østmarka.*
- *Vårblotet ble avholdt 12. april på Harestua i Lunner.*
- *Sommerblotet (Forn Sed Midtsommerfest) ble avholdt 18. til 19. juli på Solås i Fusa.*
- *Høstblotet ble avholdt 17. til 18. oktober på Tinn i Telemark.*
- *Det ble avholdt et blot for NRK Hordaland på Tysnes 4. november.*
- *Et medlemsmøte er avholdt i forbindelse med vårblotet.*
- *Østfold lokallag har vært aktivt og har blant annet hatt pub/kaffetreff*
- *En vielse er utført.*
- *Vi har fått ny logo.*
- *FSN hadde 96 tilskuddsberettigede medlemmer av 105 innsendte.*
- *FSN har en ny gudestøtte i tre.*

ÅRSMØTE 2016

BUDSJETT 2016

Utgifter

Internett kr. 6 000,-

Post og utsending av medlemsbladet
Ni Heimer kr. 10 000,-

Postboks kr. 900,-

Møter og sammenkomster ca. Kr. 25 000,-

Utstyr (hov) kr. 5 000,-

T-skjorter kr. 5 100,-

Eiendomssparing kr. 21 000,-

Styrehonorar kr. 11 000,-

Regnskapsfører / revisor kr. 2000,-

Sum kr. 86 000,-

Kommunale og statlige overføringer
ca kr. 86 000,-

DAGSORDEN

1. Inkalling til dagsorden, opprop og oppsummering av de som har formelt stemmerett.
2. Valg av referent og 2 personer til å signere referatet.
3. Valg av møteleder
4. Kort oppsummering av trossamfunnets tilstand. Årsmelding ved Ivar.
5. Økonomi, fjorårets regnskap 2015 og dagens situasjon og budsjett 2016 ved Ine.
6. Godkjenning av årsmelding, årsregnskap for 2015 og budsjett for 2016 med ansvarsfrihet for styret.
7. Valg av sekretær, varasekretær, vara og styremedlem
8. Innkomne forslag:
 - Infomasjon om logo og t-skjorter
 - Status for hjemmesiden
 - Informasjon om lokallaget i Østfold
 - Oppdatering av aktivitetskalender
9. Eventuelt

REFERAT

1. INNKALLING TIL DAGSORDEN, opprop og oppsummering – Godkjent

2. VALG AV REFERENT

- Cathrine, og Ivar og Kjell skriver under referatet

3. VALG AV MØTELEDER

- Ivar Hille

4. OPPSUMMERING

- Vårblotet 12. april hadde også medlemsmøte vedrørende valg av retning for ny logo. Det har også vært innkjøpt en gudestøtte kr. 5900,- til investering av hov.

5. ØKONOMI

Gjennomgang av budsjett 2016 og regnskapet 2015.

- Forslag om å øke eiendomssparingen til kr. 15 000,- for 2016
- Ny endring, eiendomssparing økes til kr. 21 000,-
- Regnskapet 2015 er godkjent.
- Budsjett om revisor/regnskapsfører endres til kr. 2 000,- formålet er kontroll av ført regnskap.
- Styrehonorar endres 2016 til kr. 11 000,- da det skal etterbetales 3x kr. 1000,- til 3 styremedlemmer for 2015.
- Nytt budsjett for 2016 = kr. 86 000,-
- Budsjettet godkjennes.

7. VALG. VERV I STYRET

Sekretær/nestleder: Vidar stiller til valg
Vara Sekretær: Skade stiller til valg
Vara: Terje fortsetter
Styremedlem: Cathrine stiller til valg

- Alle verv vedtas. Godkjent.

Ekstra: Et styremøte settes opp i 2016 vedrørende mandat for sekretær/nestleder skal konkretiseres, samt ny diskusjon vedr. vedtak om at et medlem ikke får ha verv i styret.

8. INNKOMNE FORSLAG

T-skjorter

- Diskusjon av grønnfarge for t-skjorte. Mørk grønn vedtas - flertallet har avgjort.
- Priser godkjent da ingen andre forslag er lagt fra. Produsent Vanberg Reklame Fredrikstad.
- T-skjorter skal være klare til neste styremøte, da diskuteres også utsalgspris med eller uten porto.

Ni Heimer og redaktøransvaret

- Ravn vil ikke fortsette som redaktør. Cathrine tar over redaktøransvaret. Styret samarbeider med utsendelse og korrektur.

Status for hjemmesiden

- Runar har en minnepenn med gammel side, innholdet trenger FSN for arbeid med ny webside.
- Cathrine jobber videre med ny side.

Lokallaget i Østfold

Status og gjennomgang, her har det blitt mer aktivitet. Det settes opp Frigg innvielse av gudestøtte 20. mars 2016

Aktivitetsskalender 2016

20 Mars: Østfold, innvielse av friggstatuen
9 April : Vårblot v/Ivar
9 - 10 Juli: Sommerblot v/Øyvind
15 - 16 Oktober: Høstblot v/Cathrine
14 Januar 2017: Torreblot (TBA sted ikke bestemt)
25 Februar: Årsmøte 2017

9. EVENTUELT

Det ble diskutert deltagelse til ECER i Praha i juli. Alle kan delta som private. Deltar styrerepresentanter skal de representere FSN.

27. februar 2016

Styret, Forn Sed Norge

FORN SED NORGE
Postboks 8851 St. Olavs Plass,
0028 Oslo, Norge
styret@forn-sed.no • www.forn-sed.no

LANDVETTER

i arbeidene til H.R.E Davidson

Republiseringen av Hilda Roderick Ellis' (senere Davidson) *The Road to Hel*, opprinnelig publisert i 1943, var en spennende opplevelse. Det var ett av de første forsøk på å relatere arkeologiske bevis med data fra overlevende litteratur om det norrøne syn på livet etter døden, sjelen, de dødes kultus, og reisen til de dødes land. Jeg leste begjærlig gjennom den, og fant ut etterpå at jeg allerede hadde tre andre bøker av henne om lignende emner, som spenner hennes karriere fra 1943 til 1993. Jeg bestemte meg for å ta ett emne; landvetter. I løpet av femti år ble forfatterens kjennskap til arkeologiske data dypere og spredte seg til relaterte bevis i keltiske land, samt Tyskland. Følgelig undersøker denne artikkelen referanser til landvetteri den norrøne verden i fire av hennes bøker:

- *The Road to Hel*, 1943, opprinnelig utgitt av Cambridge University Press.
- *Gods and Myths of Northern Europe*, Pelican Books, 1964.
- *Myths and Symbols in Pagan Europe*, Syracuse University Press, 1988.
- *The Lost Beliefs of Northern Europe*, Routledge, 1993.

Med utvalgte sitater fra disse fire bøkene, vil jeg legge til det lille jeg vet om beslektede emner, fra Xenophon i det fjerde århundret til nyere tid. Jeg vil avslutte med å vurdere hva som kan være nødvendig for å gjenopprette bevisstheten om landvetter i dag.

Noen biografiske fakta om forfatteren ville ikke være malplassert. Jeg utleder disse fra elektroniske kilder, først og fremst Wikipedia, men kryss-sjekker deres uttalelser fra andre nettsteder.

Hilda Roderick Ellis Davidson var en engelsk antikvar og en akademiker, som skrev spesielt om germansk og keltisk paganisme. Hun brukte litterære, historiske og arkeologiske beviser for å diskutere historiene og skikkene i Nord-Europa. Hun var født i Cheshire i 1914 og gikk bort i Kent i 2006 nittien år gammel. Hun tjenestegjorde i rådet for the Folklore Society fra 1956 til 1986 og var president av rådet fra 1974 til 1976. Bøkene hennes har mottatt mange priser, og hun er blitt sitert som å ha «bidratt sterkt» til studiet av norrøn mytologi.

Landvetter er nesten ett separat emne i norrøn tro. «De er ikke nevnt i Edda eller diskutert av Snorre, og har, så vidt vi kan se, ingen inn- gang inn til gudenes verden...»¹

Det er flere referanser til dem i Landnámabók, boken om bosettingen av Island: «I Landnámabók (IV, 7, p. 183) er det registrert en uttalelse ved begynnelsen av de hedenske lover at menn ikke må seile til land med glisende og gapende figurer på sine skip, men må fjerne dem mens de er på en viss avstand fra Island, så landvettene ikke blir skremt av dem.»²

¹ The Road to Hel, s. 118.
² Ibid, s. 117.

Dragehodene som pryder baugen på vikingeship bidro trolig til å fordrive landvetter i andre land, som England, når målet var å plyndre fremmede land uten å bosette seg der. Dragehodene funnet på spir på tidlige stavkirker i Norge var tydeligvis ment å skremme landvettene rundt omkring, siden det var målet til kirken å drive dem ut av Norge. Dette indikerer at bøndene beholdt evnen til å oppleve slike vesener i lang tid, og sistnevnte mottok en spesiell fiendskap fra det kristne etablissementet.

Troen på landvetter som kontrollerer fertilitet og som sikrer helse og velstand er svært gammel. Den tok mange former: helter og nymfer i Hellas, sidhe i keltiske land, landånder og alver i nord. Det de alle hadde felles var en beskyttende sympati overfor sine menneskelige innbyggere, og derfor sørget inntrengerne for å berolige dem, og verve deres hjelp når målet var å bosette seg i det invaderte territoriet. Xenophon's Education of Cyrus, skrevet i det 4rde århundre, beskriver den medianske invasjonen av Assyria av Cyaxares. Det var hans mål og erobre og okkupere det assyriske territoriet, og med en gang hans hær krysset grensen til Assyria, så ofret de til de lokale landvettene for å verve dem på deres side.³

Landvettene var begavede, i hvertfall i noen tilfeller, med synske evner og kunne advare bønder om ting som kom til å skje og hvordan å møte dem. De voktet sitt fe og bodde inne i steiner med sine egen familier. De kristne fordrev dem med hellig vann, som ble sagt å kunne brenne dem.⁴

³ The Education of Cyrus III.21, s. 92.

⁴ Ellis, Op.cit., s. 116.

⁵ Ibid, s. 118-19.

⁶ Gods and Myths of Northern Europe, s. 214.

⁷ Myths and Symbols in Pagan Europe, s. 102-3.

Fiendskapet uttrykt fra kirkens part er trolig på grunn av det faktum at disse populære troene på at ånder kontrollerte fruktbarheten til jordsmonnet og menneskers helse viste seg å være vanskeligere å utsette enn alle andre mytologiske konsepter om de hedenske gudene. Vi finner den samme historien i det konverterte anglosaksiske England, i den truende listen med straffer for dem som «bringer gaver til elver eller stener eller trær» eller «tilber kilder eller stener eller trær av noe slag...»⁵

«Mange må ha gitt mer oppmerksomhet til landvettene, for eksempel, enn til de høye guder, til vettene som sies å følge folk rundt som var heldige med jakt og fiske, some bodde i åser og stener rundt gårdene, og som av og til dukket opp i dyreskikkelser eller av og til som små men med egne koner og barn. De kunne enten hjelpe eller hindre, og menn og kvinner ville instinktivt henvende seg til dem – som til en favoritt helgen – i de små vansker og håp i hverdagen i åker og på sjøen.»⁶

Hvis vi kommer tilbake til Landnámabók, vil vi høre noe om befatningen med slike vetter, og dette vil åpne for emnet om tilgang til landånder, noe som vil bli tatt opp igjen i konklusjonen til denne artikkelen. Det er en referanse til en familie av brødre som måtte flytte gården sin på grunn av en lavestrøm på landet deres, og de var etterlatt med få dyr inntil en av dem hadde en heldig drøm:

«En natt drømte Bjørn at en steinboer (bergbui) kom til ham og tilbød seg å inngå partnerskap med ham og det virket for ham at han sa ja til dette. En geitebuk sluttet seg til geitene hans, og buskapen hans økte så kraftig at han snart var velstående. Etter dette ble han kalt Geite-Bjørn. Synske folk så hvordan landvettene fulgte Geite-Bjørn til Tinget, og de fulgte hans brødre Thorstein og Thord når de dro på jakt og fiske.»⁷

Forfatteren vier et helt kapittel i sin bok, *Myths and Symbols in Pagan Europe*, til landvetter og vokterånder, og undersøker parallelt bevis fra Storbritannia og Frankrike for tro på lignende vesener som landvetter, ofte gudinner i grupper på tre, som opptrer alene eller sammen med guder fra det romerske panteon. De kvinnelige figurene er ofte uten individuelle navn, men som en grupper kan de ha navn, slik som Matres eller Mødrene. Tilbedelse av Mødrene fortsatte i anglosaksiske England langt etter konverteringen, som Bede forteller at natten før juleaften ble kalt Modraniht, 'Mødrenes natt'.⁸

Skandinavene ofret til alvene i vinter netter i desember, og mest sannsynlig til landvetter også. I hennes senere bøker, synes forfatteren stadig tilbøyelig til å assosiere dem med alver og vanene, som også fremmet fruktbarhet av landet under guden Frøy.⁹

Hvis vi returnerer til Island, så kan vi se en rekke bosteder for landvetter. En bosetter var sagt å ofre mat til en foss, mens en annen ofret mat til de sjeldene skogene på Island, og en tredje ofret til en stor sten nær sitt hus. Foruten fruktbarhet og velstand var mange landvetter synske og kunne foutsu fremtiden, hvilket de rådet sine menneskelige partnere om i drømme.¹⁰

«Landvettene var uvillige til vold, men de var ganske krigerske overfor inntrengere, og troen på deres vergemål av landet fortsatte etter den kristne konverteringen. Til og med i det nittende århundret skrev en prest ned at visse stenblokker og stener i nordøstlige Island ble kalt 'Stones of the Landdisir (landgudinnene)'. Det ble sagt at det var uklokt å lage høy lyd nær dem og barn ble forbudt å leke der, for ulykke ville komme hvis de ikke var behandlet med respekt.¹¹ Som voktere ble de ofte avbildet som små menn som levde under jorden. De underjordiske på den danske øyen

Bornholm ble synlige når de forsvarte øya fra angrep av to svenske krigsskip i 1645. En enslig soldat på vakt så inntrengerne og visste at det ikke var noen tropper innenfor rekkevidde; imidlertid hørte han viskende stemmer «lad og skyt!», og da han skjøt på dem ble mengder av små menn med røde hatter synlige, som skjøt på svenskene og drev dem vekk.»¹²

I nyere tid kan vi konstantere at forskeren W.Y. Evans-Wentz, i sin første bok, *The Fairy-Faith in Celtic Countries*, reiste til alle de keltiske landene i 1911, fra Storbritannia til the Isle of Man til fjerne deler av Irland (spesielt Connaught i nordvest), og de omkringliggende Orknøyene og Hebridene. I de fjernere strøk fant han dvelende eksempler på synskhet, men disse var ved å bli mere sjeldne. Evnen til å se de lysende kroppene til sidhe (alver) Så ut til å være døende. Dikteren som signerte seg som 'AE' (George William Russell, 1865-1937) hadde en slik evne, men siden kulturen ikke hadde bruk for et slikt talent, så dvelte det kun blant solitære.

Dette bringer oss til vårt siste spørsmål. Hvordan kan vi, om mulig, reetablere kontakten med landvettene i det 21. århundret? Folkloristen Ronald Hutton, nevner ved sin konklusjon i *The Pagan Religions of the Ancient British Isles*, at det er to hovedhindringer til å fornye gamle religioner. En er vår uvitenhet om dem, en annen og kanskje mer formidabel grunn, er at de gamle religionene ikke snakker til vår tilstand. Således, mens vår viten om de gamle troene fortsetter å vokse, hovedsaklig på den arkeologiske siden av bevis, er vi begrenset til noen få blot per år, innimellom at vi lever våre sekulære, moderne liv.

⁸ Ibid, s. 110-11.

⁹ *The Lost Beliefs of Northern Europe*, s. 113.

¹⁰ *Myths and Symbols in Pagan Europe*, s. 104.

¹¹ Ibid, s. 104-5.

¹² Ibid, s. 107.

De fleste av oss er ikke jordbruksbønder eller storfebønder, og hvis vi var, ville vi stole mer på vitenskapelige prinsipp for jordbruk (som kunstgjødsel), enn på et forhold i fromhet med landvettene. Våre forfedre levde på elementenes nåde og var mer sårbare enn vi er i dag. Vi har søkt og funnet metoder for å sikre vårt levebrød for oss selv, og føler således ikke noe behov for overnaturlig hjelp.

Tatt i betraktning de to kanaler for kontakt med landvettene, syn og drømmer, må vi spørre oss selv om sjeldenheten til det førstnevnte kanksje skyldes vår likegyldighet med det sistnevnte. Folk flest har ingen drømmejournal og de som har det for en tid (slik som komikeren Woddy Allan) gir det opp fordi det ikke synes å føre til noe. Vi våkner til vekkerklokken og de fleste av oss glemmer drømmene våre med en gang vi våkner og er ikke ledet av dem gjennom dagen. Hvis vi legger merke til merkelige forbindelser mellom ting når vi er våkne og drømmer vi husker, så er det generelt forkastet som «tilfeldigheter». Ordet «tilfeldigheter» er generelt i bruk som en talisman mot en fornyet interesse i det overnaturlige i våre dager.

Måten vi bruker øyene våre på har en tendens til å fokusere på venstre hjernehalvdel, målrettet aktivitet og ekskluderer vår oppmerksomhet på fornemmelser som ligger til siden, og på større interesse for vår intuitive høyre hjernehalvdel. Vi vier nesten eksklusivt oppmerksomhet til ting vi kan se hvor øynene peker, og ser ting i periferien kun når de truer med å kollidere med oss. Hvis vi trener oss opp til å spre oppmerksomheten vår til sidene (eller over eller under) av hvor øynene peker, så ville det slappe av musklene rundt øynene og promotere en mer meditatív sinnstilstand. Det samme prinsippet gjelder, til en viss grad, til bakgrunnslyd.

Tilslutt vil jeg gjerne gi en personlig opplevelse. I 1964-65 jobbet jeg som ved et forsikringselskap i Los Angeles, hvor en av mine venner var en noe eldre man kalt Lawrence Aldaco. Han forlot selskapet før meg. Jeg tenkte ikke på ham i løpet av femten år. Så, i 1980, da jeg var nylig gift, bodde vi nær sentrum av San Diego i en øvre leilighet. Et ungt par bodde bakenfor i et lite hus. En dag la jeg merke til navnet «Aldaco» på postboksen deres. Den natten drømte jeg at kvinnens far, Lawrence Aldaco, kom på besøk. Så langt kunne alt forklares «rasjonelt», som vitenskapelige forklaringer kaller det. Men den neste dagen kom hennes far, Lawrence Aldaco, som jeg ikke hadde sett på femten år, virkelig på besøk.

Hvordan kan dette forklares foruten et moderne eksempel på kontakt med landvettene? Men, enda viktigere, hva kan gjøres med det?

Tilleggsbibliografi:

- Evans-Wentz, W.Y., *The Fairy-Faith in Celtic Countries, Gerrards Cross, Atlantic Highlands, Colin Smythe Humanities Press, 1911, reprinted 1999.*
- Hutton, Ronald, *The Pagan Religions of the Ancient British Isles, Oxford and Cambridge, UK, Blackwell's, 1991.*
- Xenophon, *The Education of Cyrus*, transl. H.G. Dakyns, London, J.M. Dent & Sons, Ltd, Everyman Library, 1992.

Tekst Ian Elliott
Oversatt fra engelsk av Elin B. Stokstad
Bearbeidet av Ivar L. Hille

INNVIELSE AV FRIGG

Forn Sed Norge har anskaffet en gudestøtte av Frigg som er skåret ut av Inger Johanne Syverud som bor i Danmark. Frigg ble brakt til Norge, og etter en stund innviet den 20. mars i år. Innvielsen ble gjort i regi av Østfold lokallag og Inger Johanne.

I **Mysen** på et sted som heter Folkenborg Museum ble alle invitert til innvielse av Frigg statuen. Vi var veldig spente på både vær og temperatur da snøen hadde ligget en god stund. Datoen ble forøverig satt i forbindelse med at Inger Johanne skulle på påskeferie til gamle-landet. Så den søndagen samlet vi oss i litt kjørleg vårluft med bar bakke og en sol som gav et vakkert lys under blotet.

Vi rigget oss til ute med benker mellom de gamle bygningene på stedet, og gjorde alt klart for gildet som vi skulle ha etter innvielsen. Vi var nok alle litt spente på seremonien, og lurte på hva Inger Johanne hadde i tankene for Frigg statuen hun har brukt så mange arbeidstimer på å skape.

Under sermonien gjorde vi en chant for å påkalle Frigg. Frigg statuen ble så innviet gjennom alle elementene mens Inger Johanne galdret vers fra Allvismål. Inger Johannes røst runget gjennom dalen og skapte en veldig kraftfull stemning. Hver og én ofret deretter sine gaver til Frigg, og til slutt ble seremonien forseglet med et hammer rite.

Frigg ble til. Bjørkestammen som Frigg er laget av ble tatt fra et tre som falt i en storm oktober 2013. Inger Johanne arbeidet akkurat et år før Frigg statuen stod ferdig november 2014.

«Jeg har brukt motorsag på grovarbeidet og så meisel tilslutt. Da jeg hadde avbarket stammen, la jeg den i plast og samlet sevjen i et lite glass, som jeg har kalt Friggs tårer.»

Inger Johanne samlet også sagflis fra utskjeringen som, sammen med friggs tårer, ble benyttet i innvielsen.

«Jeg brukte en del tid på å finne riktig uttrykk for Frigg. Hun skulle være stilistisk, men karakteristisk så man gjenkjenner hvem hun er.»

Inger Johanne arbeidet mye rituelt og meditativt med gudinnen Frigg under prosessen. For henne ble Frigg etterhvert veldig levende og hun forbandt seg dypt til Frigg under det året statuen ble skapt. Da ansiktet ble hugget ut kom det frem et par tårer fra noen åringer hvor bjørken hadde syrnet. – Det ble klart at dette VAR Frigg.

De åpne øynene viser at hun er fremsynt men samtidig har hun det melankolske uttrykket hvor hennes sorg ligger.

*Tekst Inger Johanne Syverud og Nordbundet
foto til v. Line Voldsgaard til h. Inger Johanne*

OM Bidragsytere

Ivar Lindtvedt Hille

Er en engasjert åsatroer og far som er glad i familielivet. Han har mastergrad i Nordisk viking- og middelalderkultur fra Universitetet i Oslo, og jobber til daglig med arkiv. Ivars hovedinteresser er norrøn tro, historie, naturvern, trening og film. Han ble valgt til leder i FSN på årsmøtet i 2011, og ble gjenvalgt i 2014.

Lena Rangvaldsdatter Skarning

Bor i et lite pepperkakehus i Odalens dype skoger sammen med mannen sin og fire katter. Hun praktiserer en salig blanding av heksekunst, planetarisk magi og norrøn sjamanisme. Spesialiteten er hverdagsmagi. I tillegg til å holde kurs i dette, tilbyr hun individuelle hverdagsmagiske opplegg og bruker mye tid på dette, samt å holde større årstidsfeiringer. Ellers er hun glad i spå i tarot, jobbe med runer, guder og gudinner, tromme, lage mjød, og jobber aktivt i forhold til både dagene og årstidene. All hennes praksis er erfaringsbasert.

Cathrine D. N. Sudenius (Nordbundet)

Er designer for Ni Heimer, styremedlem i organisasjonen og kontaktperson for Østfold lokallag. Kommer fra Tønsberg, bor og renoverer en gård i indre Østfold med samboer. Jobber i Orkla Design og har Interesserer innen magedans, natur, musikk, foto, runer, kunst og håndverk. *Norbundet* er et alias og foretaksnavnet hun har et ønske å blåse mer liv i på sikt.

Inger Johanne Syverud

Er Norsk, oppvokst i vest afrika, bor nå i Danmark og er utdannet og jobber som håndverkslærer. Kom frem til Åsatro gjennom sjamanismen og heksekunst. Arbeider spesielt med sine nordiske røtter gjennom forfedredyrking, seid og runer.

Ian Elliott (Quicksilver)

Ian Elliot er en tredjegrads eldste i keltisk magi som bor i Drøbak. Han er løst tilknyttet et coven i Colorado Springs, USA. Han er pensjonert, enslig, men har familie og praktiserer den romerske husstandens religion. Han er eklektisk og er opptatt av studier i norrøn religion ved siden av andre tradisjoner. «*There is more to be said about land spirits, in particular the practice of seeing faces in stocks and stones and touching them up slightly to encourage the indwelling spirit to emerge; but the text on this subject was not found in Davidson. If found, it will be submitted in a future supplement.*»

..VISSTE DU AT?

– *Forn Sed Norge har nå to Facebook sider. I år ble det, i tillegg til den offisielle facebooksidene, opprettet en lukket gruppe kun for medlemmer. Gruppen er bl.a. ment for å lettere kunne planlegge eventer. Er du medlem så er du velkommen til denne siden.*

KONTAKT INFO

Styret: styret@forn-sed.no

Forstander: Ivar Hille,
hovding@forn-sed.no

Sekretær/nestleder: Vidar Freddysson
skriver@forn-sed.no

Utenlands kontakt og vara sekretær:
Skade Villtokt, skriver@forn-sed.no

Kasserer: kasserer@forn-sed.no

Redaksjonen: niheimer@forn-sed.no

AKTIVITETER 2016, UTENFOR FSN

kilde: www.vikingr.news

- 03-05.06 Bjørgvin Marknad, Viking og Middelalderfestival
- 03-05.06 Tønsberg Middelalderfestival
- 04-05.06 Sunnmøre Middelalderfestival
- 09-12.06 Karmøy Viking Festival
- 10-12.06 Hamar Middelalderfestival
- 10-12.06 Viking og Mellomalderdager på Lygra
- 17-19.06 Hafrsfjordkaupangen
- 17-19.06 Store Nes Viking og Middelalder Marked
- 20-26.06 Trondheim Vikinglag: «På vikingers vis»
- 01-03.07 Borre Vikingmarked
- 08-10.07 Bronseplassen Vikingmarked (Agder Vikinglag)
- 19-24.07 Gudvangen Viking Market
- 15-17.07 Sarpsborg Vikingfestival
- 24-31.07 Olsokdagene på Stiklestad
- 03-07.08 Lofotr Vikingfestival
- 11-14.08 Håleyg Vikingmarked ved Bodøsjøen
- 12-14.08 Møystadssaga vikingtreff
- 18-21.08 Midgardsblot metalfestival (includes a viking market area)
- 26-28.08 Askøy Vikinglag Marknad
- 27-28.08 Hove Vikingmarked (Agder Vikinglag)
- 27-28.08 Landa Park Vikingfestival
- 27-28.08 Festningsdagene Bergen
- 02-04.09 Gjallarstadir Vikingmarked Lillestrøm
- 09-11.09 Tønsberg Vikingfestival

9. JANUAR

TORREBLØT – SKJÆRVIKEN

20. MARS

FRIGG INNVIELSE – MYSEN

9. APRIL

VÅRBLØT – BÆRUM

9. JULI

SOMMERBLØT – TINN KOMMUNE

15. OKTOBER

HØSTBLØT – ØSTFOLD

TBA JANUAR 2017

TORREBLØT

25. FEBRUAR 2017

ÅRSMØTE – ØSTMARKA

aktivitet

Alle hoved arrangementer i regi av FSN sendes på mail. Det skjer stadig noe i lokallagene også, det sendes da ut eventuelt invitasjon på mail.

Ønsker du å starte et lokallag der du bor? ta kontakt med styret.

– Er du usikker på om det er registrert riktig mail- eller post-adresse til deg? Send styret en oppdatering!

styret@forn-sed.no

NATURLIG GODT

Nå er det sommer og blomstene har begynt å komme opp. Det er utrolig mye som du kan gjøre om sommeren. Du har sikkert sett alle løvetannene som spretter opp i hagen din, eller merket at det kan gjøre skikkelig vondt når du kommer nær brennesle. Men har du noen gang tenkt på å smake disse plantene? Du kan nemlig lage en fin salat av løvetann og en god suppe av brennesle. Prøv oppskriftene og imponer vennene dine.

Løvetannsalat

Dressing:

1 ss eddik

1 ss solsikke/olivenolje

Litt pepper

Gressløk

Løvetann salat er enkelt å lage. Finn noen buede løvetannblader og fjern det groveste på stilkene. Del stilkene i passende biter og hell så dressingen over bitene.

Brenneslesuppe

200 g grønt av brennesle

5 dl vann

1 buljongterning

1 ss smør

3-4 s hvetemel

Skyll og hakk opp neslebladene (se etter unge blomster). Kok opp vannet og buljongterningen. Smelt smøret i en annen kjele, rør inn hvetemelet. Spe med buljongen og rør til suppen blir jevn. Legg i den hakkede brenneslen og gi suppen et oppkok. Dryss litt hakkede syreblad over suppen før servering.

